

Göteborgs kommun

info@educ.goteborg.se

Beslut för gymnasieskola med introduktionsprogram

efter tillsyn i Munkebäcksgymnasiet 2
i Göteborgs kommun

Tillsyn i Munkebäcksgymnasiet 2

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Göteborgs kommun under hösten 2015. Munkebäcksgymnasiet 2 besöktes av Skolinspektionen mellan den 8-10 december 2015. Munkebäcksgymnasiet var vid tillsynstillfället organiserad i två skolenheter, kallade Munkebäcksgymnasiet 1 och 2, för vilka två rektorer ansvarar för utbildningen inom var sin skolenhet. Detta beslut avser skolenheten Munkebäcksgymnasiet 2.

Måluppfyllelse och resultat

Elevernas kunskapsresultat

För läsåret 2013/14 visar den nationella statistiken från Skolverket att 66 procent av de elever som avslutade utbildningen på estetiska programmet på Munkebäcksgymnasiet 2 fick gymnasieexamen och motsvarande siffra för samhällsvetenskapsprogrammet var 80 procent. Detta var inte i paritet med genomsnittet för riket för varken estetiska programmet (87 procent i riket) eller för samhällsvetenskapsprogrammet (90 procent i riket). Statistiken visar vidare att samma läsår var den genomsnittliga betygspoängen för elever med avgångsbetyg på estetiska programmet 12,9 jämfört med genomsnittet i riket på 14,4. För samhällsvetenskapsprogrammet var motsvarande siffra 13,1 jämfört med genomsnittet i riket 14,3. Mellan 80 och 100 procent av eleverna med avgångsbetyg på estetiska programmet fick minst betyget E i de gymnasiegemensamma ämnena (lägst i Hi1, Idh1, Na1, högst i Eng5, Re1, Sam1, riket ligger mellan 88-100 procent). Mellan 83 och 100 procent av eleverna med avgångsbetyg på samhällsvetenskapsprogrammet fick minst betyget E i de gymnasiegemensamma ämnena (lägst i Re1) och högst i Eng5, Idh1, Na1, Sam1 Sv1, riket ligger mellan 88-100 procent).

Totalt 66 procent av eleverna på estetiska programmet och totalt 80 procent på samhällsvetenskapsprogrammet nådde grundläggande behörighet till studier vid högskola och universitet samma år. Andelen elever som erhöll grundläggande behörighet var lägre för estetiska programmet än genomsnittet för högskoleförberedande program i riket (76 procent).

Under vårterminen 2015 genomfördes vid Munkebäcksgymnasiet 2 nationella kursprov i engelska 5 och 6, matematik 1B och 2B och svenska 1 och 3. Av statistiken framgår att det råder avvikelse mellan det nationella kursprovets resultat i matematik 2B jämfört med kursbetyget. 58 procent av eleverna fick ett

högre kursbetyg jämfört med provbetyget. Av statistiken framgår att det råder avvikelse mellan det nationella kursprovets resultat även i svenska 1 jämfört med kursbetyget. 46 procent av eleverna fick ett högre kursbetyg jämfört med provbetyget. Av statistiken framgår att det råder avvikelse mellan det nationella kursprovets resultat i svenska 3 jämfört med kursbetyget. 28 procent av eleverna fick ett högre kursbetyg jämfört med provbetyget. Avvikelserna mellan resultat på nationella kursprov och kursbetyg ligger nästintill i paritet med snittet för kommunala gymnasieskolor i riket.

När det gäller introduktionsprogrammet preparand finns det ingen samlad nationell statistik över kunskapsresultaten och skolenheten har inte heller någon egen sammanställning över resultaten för målgruppen.

Resultat av arbetet för trygghet och studiero

Resultat saknas på grund av för få svar i Skolinspektionens enkät med elever i årskurs 2 som genomfördes under våren 2015. I den regionsgemensamma enkäten, GR-enkäten, redovisas resultaten för Munkebäcksgymnasiet eller per program på Munkebäcksgymnasiet 2. I enkäten för programmen på Munkebäcksgymnasiet 2 varierar svarsfrekvensen mellan 29 procent och 81 procent. Inom området trygghet och studiero har programmen ett index mellan 84 och 100 där Munkebäcksgymnasiet totalt har ett index på 85 och Göteborgs kommun har ett index på 90

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-08-15
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande vid vite	2016-08-15
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-08-15
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-08-15

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att eleverna på Munkebäcksgymnasiet 2 inte ges tillräckligt inflytande över undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. I läroplanen för gymnasieskolan framgår det tydligt att lärarna ska ge eleverna inflytande över undervisningen. Skolinspektionen konstaterar att kursers centrala innehåll inte ska utgöra något hinder för att elever ska få elevinflytande i skolan.

Vid skolenheten finns allvarliga brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Dels läggs ansvaret på eleverna att själva signalera om de anser sig vara i behov av extra anpassningar, dels finns det elever vid skolenheten som inte ges extra anpassningar alls, eller i tillräcklig omfattning, utifrån sina behov.

Vid skolenheten saknas ett fungerande arbetssätt att uppmärksamma, anmäla och skyndsamt utreda om elever är i behov av särskilt stöd. Det görs inte alltid någon uppföljning och utvärdering av insatta extra anpassningar vilket kan medföra att elever som egentligen är i behov av utredning av särskilt stöd inte ges sådant stöd. Det finns inte någon samsyn bland lärarna när de ska signalera till elevhälsoteamet (EHT) om att en elevs behov av särskilt stöd bör utredas.

Vidare framgår att det är oklart för lärarna när åtgärdsprogram upprättas för eleverna vid skolenheten. Det finns elever vid skolenheten som ges särskilt stöd men som inte har åtgärdsprogram. Det finns elever som får särskilt stöd utan att deras behov av särskilt stöd först har utretts. Skolenhetens arbete med uppföljning och utvärdering av insatta stödåtgärder uppvisar brister då beslutade åtgärdsprogram inte följs upp och utvärderas i enlighet med bestämmelserna i skollagen. De brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd som Skolinspektionen konstaterat måste betecknas som allvarliga då de konstaterade bristerna påtagligt försvårar för eleverna att nå målen för utbildningen. Av skäl som utvecklas nedan har Skolinspektionen förenat föreläggandet avseende extra anpassningar och särskilt stöd med vite.

En annan brist som Skolinspektionen konstaterat är att skolenhetens elevhälsa inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsans arbete vid tiden för tillsynen är istället främst inriktat till att hinna med behovsinriktade elevinsatser under pågående läsår.

Skolinspektionens utredning visar att skolbiblioteket inte används för att stödja eleverna på Munkebacksgymnasiet 2:s lärande och kunskapsutveckling tillräckligt. Skolinspektionen ser det som extra anmärkningsvärt eftersom skolan bedriver undervisning på två högskoleförberedande program; estetiska programmet och samhällsvetenskapliga programmet som syftar till att eleverna under gymnasietiden ska rustas för att fortsätta studera vidare på exempelvis högskola/universitet.

Av Skolinspektionens utredning framgår också att det inte finns något dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete som enbart avser skolenheten Munkebacksgymnasiet 2. Den sammanställning av kvalitetsarbete som

Skolinspektionen tagit del av avser Munkebäcksgymnasiet som helhet där såväl Munkebäcksgymnasiet 1 och 2 ingår. Utredningen visar att skolans lärare, övrig personal och elever inte deltar aktivt i det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå i tillräcklig omfattning. Lärarna på Munkebäcksgymnasiet 2 deltar inte i analysarbetet av skolans utvecklingsåtgärder utan får ta del av rektorns färdiga analys först i efterhand. Utredningen visar att avsaknaden av dokumenterad uppföljning av skolans resultat på enhetsnivå i relation till de nationella målen medför att en genomgripande analys och upprättande av anpassade utvecklingsåtgärder till skolans behov är svår att genomföra.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att vid vite av 500 000 kr senast den 15 augusti 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd. (3 kap. 8–9 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.
- Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som den enskilde eleven behöver, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Rektorn ska se till att åtgärdsprogram utarbetas för en elev om en utredning visar att eleven behöver särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå, liksom hur insatta åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Motivering till bedömning av brist

Elever i behov av extra anpassningar

Rättslig reglering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås,

ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens utredning

Rektorn uppger vid intervju att skolenhetens lärare vid tidpunkten för tillsynen inte är förtrogna med vilka extra anpassningar som kan sättas in och att flera lärare behöver samråda med EHT först för att få reda på vilka insatser som finns. Rektorn berättar att det finns lärare på skolan som uppmärksammar elevers behov och ger extra anpassningar samtidigt som det finns andra lärare som släpper taget till EHT. Rektorn uppger att det tidsmässigt varierar väldigt när extra anpassningar sätts in vid skolenheten men att arbetet med att förtydliga rutinerna har inletts. När en lärare har signalerat till EHT eller till specialpedagog om att en elev är i behov av extra anpassningar vill rektorn att specialpedagogen ska besöka klassrummet. Efter att specialpedagogen sett elevens situation i undervisningssituationen ska specialpedagogen ge tips på anpassningar för eleven. Rektorn tillägger att EHT måste utveckla arbetet med extra anpassningar genom att ta fram en blankett där undervisande lärare kan redovisa vilka insatser som hittills vidtagits för att slippa att börja om processen.

Lärarna som undervisar på samhällsvetenskapsprogrammet och preparandutbildningen uppger vid intervju att de sätter in extra anpassningar när eleverna säger till och tillägger att de själva också kan upptäcka det men ber eleverna att säga till. Lärarna berättar vidare att skolan har många elever som skulle behövt få extra anpassningar men som inte fått det eftersom upplägget bygger helt på att eleverna själva signalerar. Lärarna tillägger att det finns elever som kanske inte signalerar om sina svårigheter och i vissa fall är eleverna inte medvetna om svårigheterna själva. Lärarna berättar att det inte händer något när de tar upp ett elevärende med elevhälsan eftersom det inte finns någon specialpedagog kopplad till preparandutbildningen vid skolenheten. Lärarna uppger att de istället har fått hänvisa eleverna till mattestugan på Katrinelundsgatan eller på Skånegatan eftersom det inte finns stöd på bestämda tider för preparandeleverna. Preparandeleverna har stora behov av extra anpassningar och några av eleverna är sedan tidigare vana vid att ha särskilt stöd i form av enskild undervisning berättar lärarna.

Lärare som undervisar på det estetiska programmet uppger vid intervju att det är otydligt hur de ska gå tillväga när de som lärare upptäcker att en elev trots extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen ändå riskerar att inte klara kunskapskraven i ett ämne. Vid diskussioner om extra anpassningar tillägger lärarna att skolan inte har hjälpt alla elever tillräckligt trots att det uppmärksamrats att eleven/eleverna inte klarar kunskapskraven i flera olika

kurser men också i flera efterföljande kurser i samma ämne. Lärarna anser att de vid skolenheten ändå hanterar extra anpassningar skyndsamt eftersom elevhälsan tar upp eleverna vid möten varje månad. Vid dessa möten diskuteras svårare elevärenden där det finns elever och vårdnadshavare som inte vill ta emot hjälp. Det är samma namn som återkommer på elevhälsans möten och lärarna tillägger att vid skolenheten finns elever som mår dåligt psykiskt och att lärarna har svårt att ställa krav på dessa elever. Lärarna berättar också att lärarna har problem med elever som inte kommer till skolan samtidigt som det finns elever som är närvarande på alla lektioner men ändå inte klarar uppställda kunskapskrav och läroplanens mål. Om en enskild elev inte får hjälp under lektionstid så får den eleven nästan alltid extra anpassningar i form av speciallärare utanför lektionstid uppger lärarna.

Eleverna som går på samhällsvetenskapsprogrammet uppger vid intervju att det är eleven som säger till om den riskerar att inte klara av en kurs och då upprättar skolan en plan för hur eleven ska klara av det som återstår av kursen. Så fort en elev får en F-varning upprättas en plan och eleverna tillägger att det varierar när F-varningen kommer, alltifrån efter två månader in i en kurs till i slutdelen av en kurs. Någon elev uppger att hen fick F i ett ämne på grund av att eleven hamnat i fel grupp vilket gjorde att undervisningen kolliderade med elevens övriga undervisning. Denna schemamiss tog en månad att rätta till och under denna tid gick eleven miste om undervisningstid och hade svårt att ta igen den förlorade undervisningen och när väl hjälpen kom var det för sent.

Elevhälsan uppger vid intervju att det går fort att sätta in extra anpassningar eftersom eleverna är tydliga med vad de behöver såsom t ex mer tid för inlämning eller utökad provtid. Elevhälsan uppger att om extra anpassningar inte fungerar för en elev tas eleven upp på ett elevhälsomöte och då ställer elevhälsan kontrollfrågor kring om eleven plockats ut i mindre undervisningsgrupp, tilldelats andra läromedel samt om kontakt med vårdnadshavare upprättats. Elevhälsan uppger också att de frågar om eleven fått redovisa i mindre grupper eller fått stanna kvar efter lektioner för att få hjälp.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att elever inte alltid får stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om elever riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vid tidpunkten för tillsynen är skolenhetens rutiner avseende extra anpassningar otydliga och de extra anpassningarna som sätts in varierar både tidsmässigt och i omfattning.

Utredningen visar att lärarna som undervisar på samhällsvetenskapsprogrammet och skolans preparandutbildning lägger stor del av ansvaret på den enskilda eleven att signalera och be om hjälp om eleven anser sig vara i behov av extra anpassningar. Utredningen visar att det finns elever på skolan som egentligen skulle behöva extra anpassningar men att dessa elever inte får det eftersom eleverna själva inte signalerar om det.

Lärarna som undervisar på det estetiska programmet ger flera exempel som visar på att elever vid skolenheten inte har getts extra anpassningar i tillräcklig omfattning trots att det funnits tydliga tecken på att eleverna inte klarar av att nå uppställda kunskapskrav. Lärarna bekräftar samtidigt att de inte är helt förtrogna med vad som är skillnaden mellan extra anpassningar och särskilt stöd och hur detta ska bedömas. Utredningen visar också att extra anpassningar för eleverna vid preparandutbildningen inte ges i den omfattning som eleverna har behov av på grund av avsaknad av specialpedagog.

Rektorn påvisar att det inte finns någon förtrogenhet hos skolenhetens lärare kring vilka extra anpassningar som lärarna kan använda inom ramen för den ordinarie undervisningen. Rektorn konstaterar även att inte alla lärare ger sina elever extra anpassningar utan istället lägger över ansvaret för denna uppgift till EHT.

Skyndsam utredning av elever i behov av särskilt stöd

Rättslig reglering

I skollagen anges att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Skolinspektionens utredning

Elevhälsan uppger vid intervju att de tagit fram en enklare blankett där lärarna ska fylla i och redogöra för den utredning som gjorts av elevens svårigheter och sedan lämna in den till EHT. Detta görs dock inte i dagsläget. Elevhälsan uppger vid intervju att det är mentorernas ansvar att en utredning om särskilt stöd görs eftersom mentorerna ska ha med sig utredningen när de kommer till EHT. Elevhälsan berättar att det inte finns någon samsyn bland lärarna när det

finns behov av att signalera att en elev är i behov av utredning och särskilt stöd. Elevhälsan tillägger att en del lärare signalerar när en elev som ligger på A kommer efter och andra lärare signalerar när en elev riskerar att få ett F i betyg. Vissa lärare signalerar först när eleven har många F och ibland signalerar lärarna till EHT först i slutet av vårterminen. Specialpedagogen gör inga egna utredningar men har efterfrågat att få göra dyslexi- och eller dyskalkyltester. Dyslexiutredningar görs i dagsläget av specialpedagoger som arbetar centralt på förvaltningen i kommunen och elevhälsan berättar att vid tidpunkten för tillsynen går det tidigast att få tid för utredning i maj eller inte alls under detta läsår.

Psykologutredningarna remitteras till BUP av skolpsykologen och den utredningen kan ta ett halvår uppger elevhälsan. Elevhälsan tillägger att det sällan görs utredningar och att de fått till sig att basutredningar inte ska genomföras. Elevhälsan är övertygad om att det finns elever på Munkebäcksgymnasiet 2 som inte får särskilt stöd eftersom specialpedagogen inte hinner med att utreda alla elever som uppvisar tecken på att vara i behov av särskilt stöd. Orsaken till det är att dessa elevärenden inte tas upp på elevhälsomöten utan dessa elevers behov uppmärksammas istället vid utvecklingssamtal eller vid samtal med skolsköterskan. Elevhälsan tillägger att en elev kan ha extra anpassningar i ett år innan eleven bedöms vara i behov av särskilt stöd och att en annan elev redan efter en månad kan gå till specialpedagogen för hjälp och att detta då kan räknas som ett särskilt stöd. Elevhälsan berättar att det inte görs någon dokumenterad utvärdering av extra anpassningar men att elever som har extra anpassningar diskuteras när elevhälsan träffar lärarna var fjärde vecka på elevhälsamöte. De elevärenden som tas upp i samband med elevhälsomöten bedömer elevhälsan om extra anpassningar inte fungerat och då beslutar rektorn om att eleven istället ska erbjudas särskilt stöd berättar elevhälsan. Rektor tar ofta beslut om en elev ska få särskilt stöd på mötet, tillägger elevhälsan.

Specialpedagogen berättar att hon har elever som går till henne och får stödundervisning under långa perioder. Hon berättar vidare att det i några fall finns beslut om att erbjuda särskilt stöd för dessa elever men inte för alla elever. Den bakomliggande orsaken till att inte alla elever har beslut om särskilt stöd är enligt specialpedagogen avsaknaden av rutiner för särskilt stöd på skolan.

Rektorn uppger vid intervju att det ibland tagit alldeles för lång tid att utreda elevers behov av särskilt stöd på skolenheten, alltifrån veckor till månader. Rektorn tillägger att skolan behöver få bättre rutiner för att skyndsamt kunna utreda elever som befaras vara i behov av särskilt stöd och att det är ett av skolenhetens utvecklingsområden som skolenheten arbetar med. Rektorn tror

att anledningen till att utredningar av särskilt stöd tar lång tid vid skolenheten är att personalen i sin analys av elevens behov lagt stor vikt vid elevens sociala situation. Först senare har personalen upptäckt att det funnits andra svårigheter som orsak till elevens behov och då kan det hända att det inte upprättats något åtgärdsprogram för eleven. För de elever som personalen har fått bra information om vid överlämningar i årskurs 1 går det fortare att utreda om eleverna är i behov av särskilt stöd uppger rektorn.

Rektorn berättar vidare att den information som föredragande mentor har med sig till EHT inte alltid kan betraktas som en utredning av en elevs behov eftersom informationen och lärarens vidtagna åtgärder är väldigt varierande. Vissa lärare har inte utrett eller pratat med eleven utan har endast underlag i form av elevens provresultat i kombination med att eleven har varit frånvarande utan att den bakomliggande orsaken utretts. Andra lärare har haft samtal med eleven och vidtagit olika åtgärder men kommer inte vidare och dessa lärare har en utredning med sig till EHT enligt rektorn. Rektorn vet inte säkert om specialpedagogen genomför en pedagogisk utredning som ligger till grund för beslut om särskilt stöd men hoppas att specialpedagogen gör detta arbete. Specialpedagogen gör inte alltid en pedagogisk utredning eftersom det kan komma fram tillräcklig information i specialpedagogens samtal med mentorn om eleven uppger rektorn. Rektorn berättar vidare att han alltid vill att specialpedagogen besöker elevens klass och pratar med eleven och efter det återkopplar till rektorn vad hen har uppmärksammat. Rektorn berättar att skolenheten vid tidpunkten för tillsynen inte har rutiner för hur extra anpassningar ska utvärderas men att ett sådant arbete har påbörjats. Rektorn uppger att det finns extra anpassningar som satts in för elever, men att dessa inte har utvärderats på skolenheten och att det då tappas mellan stolarna. Rektorn tillägger att skolan behöver utveckla detta arbete för att undvika kortsiktiga lösningar och att det är rektor för den andra skolenheten, Munkebäcksgymnasiet 1, som är ansvarig för EHT och detta utvecklingsarbete.

Lärarna som undervisar på samhällsvetenskapsprogrammet och preparandutbildningen uppger vid intervju att de inte utvärderar om de extra anpassningarna som satts in för en elev fungerar. Det blir istället en dialog med eleven om de extra anpassningarna fungerar eller inte berättar lärarna. Lärarna tillägger att det då är svårt att avgöra om de extra anpassningarna är tillräckliga eller inte. Lärarna berättar att en elev med t ex dyslexi kan ha extra anpassningar under alla läsåren på skolan eftersom eleven har denna svårighet hela tiden. När en lärare eller elev signalerar att de inte kan lösa skolsituationen tas ärendet upp på ett fredagsmöte med EHT berättar lärarna. Lärarna berättar att de har 75 minuters möte med EHT en gång i månaden för eleverna vid

samhällsvetenskapsprogrammet och preparandutbildningen och tillägger att de inte hinner ta upp alla elever som är i behov stöd på den tiden. Lärarna har påtalat tiden för rektorn som hänvisat dem till att det inte finns mer resurser att tillgå för EHT. När lärarna tar upp ett ärende på ett elevhälsomöte ska elevärendet lämnas vidare till specialpedagog men specialpedagogerna är överhopade av arbete. När det varit ett akut ärende, exempelvis svårigheter med språkinläring har lärarna tagit kontakt direkt med EHT. Lärarna uppger att det då inte händer någonting kring elevens utredning eftersom specialpedagog och psykolog inte kan göra några egna utredningar. Specialpedagogen och psykologen måste skicka uppdraget om utredning av elevens behov vidare till BUP och då avstannar processen berättar lärarna. Lärarna berättar att de inte känner till att någon utredning gjorts om särskilt stöd för de elever som de tagit upp med EHT denna termin och tillägger att det gjorts utredningar av BUP tidigare läsår men att dessa elever nu slutat gymnasieskolan. Lärarna berättar att de fördjupade utredningarna för särskilt stöd tog lång tid förra läsåret, ett helt år och tillägger att det finns elever på skolan som har pågående utredningar sedan årskurs 2 och nu går eleverna i årskurs 3 och har fyllt 18 år. Lärarna är oroliga för att läsåret för eleverna vid preparandutbildningen hinner ta slut innan eleverna får någon hjälp, trots att lärarna signalerat behoven redan vid första EHT-mötet i början av terminen och förklarat att det finns elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och läroplanens mål.

Lärarna som undervisar på estetiska programmet bekräftar vid intervju att det inte görs någon utvärdering av insatta extra anpassningar vid skolenheten utan eleverna kan ha de extra anpassningarna hela tiden. Lärarna tillägger att det blivit bättre för några elever sedan lärarna träffar EHT en gång i månaden och då blir det en uppföljning av eleven. Lärarna berättar att det finns elever på skolenheten som har behov av särskilt stöd men som inte får det i tid.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att skolan inte har ett fungerande arbete för att uppmärksamma, anmäla och skyndsamt utreda om elever är i behov av särskilt stöd. Utredningen visar att det inte finns någon samsyn bland lärarna när de ska signalera till EHT om att en elev befaras vara i behov av utredning av särskilt stöd. Det finns exempelvis lärare som väntar ända till slutet av en termin innan de anmäler att en elev är i behov av utredning för särskilt stöd.

Rektorn och lärare som undervisar på såväl estetiska programmet som samhällsvetenskapsprogrammet och preparandutbildningen intygar att det inte alltid görs utvärderingar av elevernas extra anpassningar och om dessa fått

avsedd effekt. Elevhälsan är övertygad om att det finns elever på Munkebäcksgymnasiet 2 som har behov av särskilt stöd men som inte får särskilt stöd. Det framgår även att utredningar om särskilt stöd tar lång tid och att elevhälsan inte hinner med att göra alla de utredningar som de vet skulle behövas. Eftersom specialpedagogen eller skolpsykologen inte genomför några utredningar på egen hand utan lämnar över dessa till BUP kan sådana utredningar dröja flera månader, i vissa fall så länge som upp till ett halvår vad gäller psykologutredningar hos BUP. Väntetiden för att starta dyslexiutredningar som genomförs av specialpedagoger vid förvaltningen är också lång och där är det inte säkert att det går att få tid under detta läsår.

Utredningen visar att elevhälsans professioner inte vet hur de ska gå tillväga i utredningen av särskilt stöd och har av den anledningen lagt över utredningsansvaret på elevernas mentorer. Rektorn har vid tiden för tillsynen inte formulerat hur detta arbete ska gå till och har inte heller kunskap om hur detta arbete går till i praktiken på skolenheten. Elevhälsan vill att lärarna ska ha genomfört en utredning om särskilt stöd för den aktuella eleven innan de kontaktar EHT.

Skolinspektionen konstaterar att avsaknaden av utvärdering av extra anpassningar och att dessa fortgår löpande kan medföra att elever som egentligen är i behov av utredning av särskilt stöd inte ges denna möjlighet. Även elevhälsans okunskap kring utredning av särskilt stöd kan leda till att eleverna inte får det stöd som de har rätt till. Skolinspektionen kan också konstatera att skolans rutiner kring att skyndsamt utreda särskilt stöd brister och att alla elever som är i behov av att utredas för särskilt stöd inte ges denna möjlighet.

Särskilt stöd utifrån elevers behov och uppföljning av åtgärder beslutade i åtgärdsprogrammen

Rättslig reglering

I skollagen anges att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Särskilt stöd får ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den

som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Enligt läroplanen för gymnasieskolan har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att elever som behöver särskilt stöd eller andra stödåtgärder får detta.

Skolinspektionens utredning

Rektorn uppger vid intervju att besluten om särskilt stöd tas av rektorn. Beslutet om särskilt stöd grundar sig i en sammanvägning av mentors redogörelse vid elevhälsomötet och specialpedagogens samtal med eleven berättar rektorn. Åtgärdsprogrammen ska enligt rektorn följas upp av EHT och om korrigeringar ska göras ska ett nytt beslut om åtgärdsprogram fattas av rektorn. Rektorn tillägger att personalen i EHT har fått uppdraget att utvärdera åtgärdsprogrammen för att sedan komma med förslag till honom. Rektorn berättar vidare att specialpedagogen på skolenheten är anställd för att göra utredningar om särskilt stöd på skolenheten. Efter att Skolinspektionen påpekat att specialpedagogen inte gör egna utredningar tillägger rektorn att specialpedagogen istället kan vända sig till resursteamet i stadsdelen. Rektorn berättar att i de fall som han tar beslut om att erbjuda särskilt stöd som inte grundar sig i en utredning vet han inte om det är rätt åtgärder som eleven får utan det blir lite av "testa och se". Rektorn tillägger att det kan finnas elever på skolan som får fel åtgärder på grund av att det inte gjorts någon utredning av elevens behov. Rektorn berättar vidare att det ska upprättas åtgärdsprogram när beslut om särskilt stöd fattas men att så inte är fallet vid tiden för tillsynen eftersom alla elever på skolan med beslut om särskilt stöd inte har ett åtgärdsprogram. Rektorn tillägger att han har tagit över ansvaret för ett gymnasieprogram och inte vet var de elevernas åtgärdsprogram finns och uppger att de ska finnas hos administratör och specialpedagog. Rektorn är inte medveten om hur många elever som har särskilt stöd eller hur många av eleverna som har åtgärdsprogram vid skolenheten. Rektorn anser att skolan måste få en bättre rutin kring arbetet med åtgärdsprogram och nämner även att ordinarie specialpedagog inte varit tillgänglig under stora delar av vårterminen 2015 och fortsatt inte är tillgänglig under höstterminen 2015. Rektorn berättar att han hoppas att den nyanställda specialpedagogen arbetar och följer upp åtgärdsprogrammen som finns sedan vårterminen 2015. Rektorn utesluter inte att det finns elevärenden på skolan med åtgärdsprogram som blivit liggande sedan vårterminen 2015 i väntan på att bli uppdaterade och uppföljda och att det av samma skäl kan finnas elever som inte blivit utredda för särskilt stöd. Rektorn tillägger att eleverna på preparandutbildningen får anpassningar och särskilt stöd i samma utsträckning som skolans övriga elever men att det saknats specialpedagog för dessa elever sedan vårterminen 2015.

Lärarna som undervisar på det estetiska programmet uppger vid intervju att de inte vet om någon pedagogisk utredning utförs som ligger till grund för beslut att erbjuda särskilt stöd. Lärarna berättar att eleven vid utredningen av särskilt stöd snabbt får ett möte med specialpedagogen men att det inte blir någon kontroll av anledningen till varför en elev har svårt att skriva utan det blir snarare ett samtal om vad som kan göras för att hjälpa eleven.

Specialpedagogen återkopplar sedan till lärarna och frågar om det går att göra på ett visst sätt för eleven. Lärarna berättar att det alltid är samma hjälp som erbjuds till eleverna, nämligen hjälp av specialpedagogen istället för att se till individens behov. Lärarna berättar att de inte har sett något åtgärdsprogram trots att de har haft mycket kontakt med EHT. En lärare som arbetat i tre år på skolan har inte sett några åtgärdsprogram under den tiden. Lärarna tycker inte att rutinerna är tydliga och tillägger att de inte riktigt vet när beslut om åtgärdsprogram fattas.

Lärarna som undervisar på samhällsprogrammet och preparandutbildningen uppger vid intervju att den information som de har med sig till EHT om vilka anpassningar som tidigare gjorts inte kan betraktas som en utredning. Lärarna tillägger att det är elevens bild om svårigheter som de tagit upp vid EHT. Lärarna har fått elevens upplevelser i samband med utvecklingssamtal och ofta sammanfaller elevens och lärarens uppfattning. Lärarna berättar att det inte längre upprättas något åtgärdsprogram när det fattas beslut om särskilt stöd för elever på skolan. Lärarna berättar vidare att det är oklart vem som ska följa upp befintliga åtgärdsprogram eftersom skolan inte haft tillgång till specialpedagog på länge. Lärarna uppger att det finns elever på preparandutbildningen som är i behov av särskilt stöd och som skulle haft åtgärdsprogram som inte har fått det och att dessa elever inte ens har haft någon kontakt med specialpedagog.

Elevhälsan uppger att det inte alltid upprättas åtgärdsprogram när beslut om särskilt stöd fattas. Elevhälsan tillägger att det beror på att rektor inte alltid beslutar utan att det är specialpedagogen som utfärdar åtgärdsprogram för de flesta elever som går hos hen. Specialpedagogen tillägger att elever följs upp på EHT men att dessa uppföljningar inte dokumenteras. Elevhälsan berättar också att det är olika hur involverade föräldrarna är i utredningen av särskilt stöd och upprättandet av åtgärdsprogram men att skolan inte informerar alla föräldrar om möjligheten att överklaga åtgärdsprogrammen.

Skolinspektionen har under tillsynen begärt att få granska skolans samtliga åtgärdsprogram, tillhörande utredningar och betygskataloger från de tre senaste läsåren för skolans nationella program och skolans preparandutbildning. I Skolinspektionens granskning framkommer att det

saknas bakomliggande utredningar för flera upprättade åtgärdsprogram och att det också saknas datum för nästkommande utvärdering/uppföljning av åtgärdsprogrammen. Flera åtgärdsprogram är upprättade av specialpedagog och speciallärare och saknar rektors underskrift. Av åtgärdsprogrammen framgår att elever och vårdnadshavare inte alltid får information om att ett åtgärdsprogram har upprättats på skolan för eleven. Exempelvis har specialpedagogen på egen hand tagit beslut, utan bakomliggande utredning, att reducera kurser och även fattat beslut om att utöka studietiden till ett fjärde läsår utan medverkan från elev eller vårdshavare.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framkommer att skolan inte ger elever i behov av särskilt stöd det särskilda stöd de är i behov av. Rektorn har vid tiden för tillsynen en begränsad helhetsuppfattning om processen kring vilket särskilt stöd som ges till eleverna. Rektorn är inte medveten om huruvida specialpedagogen gör några egna utredningar. Vidare känner inte rektorn till att specialpedagogen upprättar åtgärdsprogram på egen hand samt utesluter inte att det kan finnas elevärenden som blivit liggande sedan vårterminen och som inte utvärderats. Det är anmärkningsvärt att rektorn inte har kontroll över processen för utredning av särskilt stöd och upprättande av åtgärdsprogram.

Skolinspektionens utredning visar även att särskilt stöd sätts in för elever utan att någon utredning för att bedöma elevens behov först har genomförts. En konsekvens, om en utredning inte görs, är att det inte går att se vilka behov eleven har och heller inte besluta om åtgärder som är adekvata utifrån elevens specifika behov.

Skolinspektionens utredning visar även att det finns elever på skolenheten som bedömts vara i behov av särskilt stöd och får sådana åtgärder utan att rektorn fattat beslut om åtgärdsprogram för eleverna. En konsekvens som kan uppstå när åtgärdsprogram för dessa elever saknas är att personalen vid skolenheten inte kan följa upp och utvärdera om insatserna är tillräckliga utifrån elevens behov. Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbetssätt kring elever i behov av särskilt stöd inte med säkerhet grundar sig i elevens behov.

Av Skolinspektionens granskning av skolans samtliga åtgärdsprogram, tillhörande utredningar och betygskataloger framgår att skolans alla åtgärdsprogram inte följer de föreskrifter som tydligt anges i skollagen. Avsaknaden av uppföljningar och utvärderingar av åtgärdsprogram kan medföra att en elev har insatser som inte är tillräckliga för att den ska kunna klara de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolinspektionen tycker att det är extra allvarligt att rektorn inte har en övergripande kunskap om processen

kring särskilt stöd och har en aktiv roll vid bedömningen av utredning och beslut huruvida åtgärdsprogram ska upprättas eller inte efter genomförd utredning av elevers behov. Det är också anmärkningsvärt att speciallärare och specialpedagog på egen hand upprättat åtgärdsprogram utan rektorns kännedom eller medgivande. Det är även anmärkningsvärt att speciallärare och specialpedagog upprättat åtgärdsprogram utan medverkan av elev och vårdnadshavare när beslut har tagits som påverkar elevens studiesituation.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Ett föreläggande ska, enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen, förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Verksamheten vid Munkebäcksgymnasiet 2 i Göteborgs kommun uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har som framgår ovan, vid sin tillsyn kunnat konstatera omfattande brister i skolenhetens arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. De brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd som Skolinspektionen konstaterat måste betecknas som allvarliga. Bland annat framkommer att elever i behov av stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen inte alltid får sådana anpassningar trots att elevernas behov är kända. Dels läggs ansvaret på eleverna att själva signalera sådant behov, dels finns det elever vid skolenheten som inte ges extra anpassningar alls eller i tillräcklig omfattning utifrån sina behov. Inte heller har skolenheten ett fungerande arbetssätt för att uppmärksamma, anmäla och skyndsamt utreda om elever är i behov av särskilt stöd. Det finns inte någon samsyn bland lärarna när de ska signalera till EHT om att en elev befaras vara i behov av utredning av särskilt stöd. Vidare framgår att skolenhetens rutin över vem som är ansvarig för att utreda elevernas behov av särskilt stöd är oklar. Det görs inte alltid någon uppföljning och utvärdering av insatta extra anpassningar vilket kan medföra att elever som egentligen är i behov av

utredning av särskilt stöd inte ges denna möjlighet. Dessutom finns det elever på skolan som ges särskilt stöd utan att någon utredning av deras behov av särskilt stöd har företagits eller något åtgärdsprogram upprättats. Detta innebär att det inte går att säkerställa att insatta åtgärder är adekvata utifrån elevens behov samt att möjlighet att följa upp och utvärdera insatserna saknas.

Utredningen visar vidare att bristerna också fortgått under lång tid. Det kan enligt rektorn finnas elever vars ärenden blivit liggande sedan vårterminen 2015 som vid tiden för tillsynen ännu inte blivit utredda för särskilt stöd. Det är högst sannolikt att dessa brister har en negativ inverkan på elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen. Om bristerna nu tillåts fortgå inom detta centrala område är det troligt att bristerna även framöver kan komma att få allvarliga konsekvenser för eleverna. Det är därför angeläget att bristerna inom detta område snarast rättas till.

Med hänsyn till bristernas allvar, de konsekvenser som bristerna redan medfört och framöver riskerar att få samt den tid under vilken bristerna fortgått bedömer Skolinspektionen att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 15 augusti 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärostöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge

eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Lärarna ska se till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering till bedömning av brist

Elevinflytande

Rättslig reglering

Enligt läroplanen ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen. Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan. Vidare ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Skolinspektionens utredning

Eleverna på samhällsprogrammet uppger vid intervju att de inte får vara med och påverka undervisningen som de önskar och uttrycker en önskan om att få göra det. Eleverna berättar att det är läraren som lägger upp undervisningen utan att rådfråga eleverna innan. Eleverna tillägger att någon lärare frågat vad eleverna skulle vilja göra men att lärarna i övrigt oftast bara går igenom den färdiga planeringen med eleverna. Eleverna berättar att de ibland får vara med och välja arbetssättet och redovisningsformerna för undervisningen.

Eleverna på preparandutbildningen bekräftar att de inte får vara med i planeringen av undervisningen utan att det är läraren som bestämmer både över innehållet och när det gäller redovisningsformer.

Eleverna på estetiska programmet inriktning musik uppger vid intervju att de inte heller kan påverka innehållet i kursen utan att det finns en bestämd plan för vad eleverna ska läsa som lärarna har bestämt. Eleverna berättar att de har fått vara med olika mycket när det gäller redovisningsformer och att det beror på vilken lärare och vilket ämne som de har.

Eleverna på estetiska programmet inriktning media uppger vid intervju att det är läraren som bestämmer över planeringen av en kurs. Eleverna uppger att de har möjlighet att påverka redovisningsformerna men att lärarna har samma planering år från år och att alla elever får göra samma uppgifter.

Lärarna som undervisar på det estetiska programmet uppger vid intervju att elevernas delaktighet i planeringen av kurser helt beror på om klassen är aktiv eller inte. Om klassen är engagerad ger lärarna eleverna möjligheten att diskutera upplägget på projekt och examinationsformer berättar lärarna. Lärarna tillägger att det finns elever i andra klasser på skolan som vill att läraren ska bestämma åt dem eftersom dessa elever mest är intresserade av att få ett slutdatum för uppgifterna och inte är intresserade av planeringen. Lärarna berättar vidare att innehållet i kurserna är tydligt specificerade från Skolverket och att grunden i kurserna inte går att påverka men däremot hur man ska gå tillväga. Lärarna tillägger än en gång att intresset från eleverna att delta i planeringen inte är särskilt stort.

Lärarna som undervisar på samhällsvetenskapsprogrammet och preparandutbildningen uppger vid intervju att lärarna gör en planering utifrån vad eleverna måste göra i en kurs och sedan får eleverna diskutera förslaget och påverka hur momenten ska presenteras i den mån det är möjligt. Lärarna tillägger att det har hänt att eleverna varit med i planeringen av en kurs men att eleverna oftast säger att det är bättre att lärarna avgör vad som ska ingå i en kurs. Någon lärare berättar att eleverna fått vara med mindre och påverka eftersom den nya läroplanen med sitt styrda centrala innehåll måste beaktas. Lärarna uppger också att eleverna i exempelvis en kurs som medier, samhälle och kommunikation inte har ett helhetsperspektiv eftersom de ofta glömmer bort analys och reflektion.

Elever i årskurs 2 på de nationella programmen på Munkebäcksgymnasiet 2 har våren 2015 besvarat Göteborgsregionens enkät. Av de elever som besvarat enkäten svarar 48 procent att de är missnöjda på påståendet "Jag känner att jag kan påverka vad vi ska arbeta med i skolan (undervisningens innehåll). På påståendet "Jag känner att jag kan påverka hur vi arbetar i skolan" svarar 36 procent av eleverna att de är missnöjda. På påståendet "Lärarna i min skola tar hänsyn till elevernas åsikter" svarar 21 procent av eleverna att de är missnöjda.

94 elever i årskurs 2 på Munkebacksgymnasiet 2 har besvarat enkäten och det motsvarar 60 procent av samtliga elever i årskurs 2 vid skolenheten.

Rektorn uppger vid intervju att han kan bekräfta att han inte får samma svar från lärarna och eleverna när han frågar om elevernas möjligheter till elevinflytande vid skolenheten. Rektorn berättar vidare att dialogen mellan elever och lärare är viktig eftersom skolan ska arbeta formativt och ge eleverna större inflytande. Rektorn uppger också att sedan GR-enkäten genomfördes har det vid skolenheten påbörjats ett arbete med elevrådet som tidigare inte fanns på skolan. När det gäller elevernas inflytande i undervisningen berättar rektorn att han har initierat förstelärarna att utveckla detta arbete och fortbildas för att i nästa steg kunna rikta sig till och informera övriga lärare vid skolenheten hur de kan arbeta med att öka elevinflytandet.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att eleverna på Munkebacksgymnasiet 2 inte i tillräcklig utsträckning ges inflytande över undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. Samtliga elevgrupper uppger att det är lärarna som bestämmer över kursers innehåll och att elevernas inflytande inskränker sig till att mestadels beröra redovisningsformer tillsammans med enstaka tillfällen när några elevgrupper får påverka arbetssättet. Rektorn på skolan intygar också att skolenhetens arbete med elevinflytande behöver utvecklas. Skolinspektionen konstaterar att oavsett om eleverna vill vara med och påverka innehållet i undervisningen eller inte så framgår det tydligt i läroplanen att det är lärarnas uppdrag att ge elevinflytande över undervisningen. Det centrala innehållet är inte något hinder för att detta arbete kan utföras. Därför bör rektorn se till att alla lärare arbetar för att ge eleverna ett inflytande över undervisningen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommun uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.
- Rektorn ska se till att skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 277) anges bl.a. följande: Elevhälsans fokus ska inte vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv.

Skolinspektionens utredning

Vid intervjun med elevhälsan var kurator, skolsköterska samt två specialpedagoger närvarande. Elevhälsan uppger vid intervju att rektor för Munkebacksgymnasiet 1 är chef för elevhälsan som arbetar både på Munkebacksgymnasiet 1 och 2. Elevhälsan består av följande professioner; kurator, specialpedagog, specialpedagog/speciallärare och skolsköterska och skolläkaren. Skolsköterskan träffar alla elever i årskurs 1 för hälsosamtal och skolläkaren är tillgänglig varannan-var tredje vecka. Psykolog finns för gymnasieområde Skånegatan (Munkebacksgymnasiet, Katrinelundsgymnasiet och Burgårdens utbildningscenter) och avropas på timmar. Elevhälsan uppger att psykologen agerar stöd för lärarna och ger handledning till elevhälsan och det kan också förekomma att psykologen är med på möten om rektor för Munkebacksgymnasiet 1 bjuder in. Kuratorn uppger att hens roll är att boka in elever efter fredagsmötena med elevhälsan men att det ibland kommer elever som vill prata. Kuratorn tillägger att hen får handledning av psykolog. Kuratorn uppger även att arbetet med temaveckan, "kärleken är fri" blev stoppad och genomfördes inte på Munkebacksgymnasiet 2. Kuratorns arbete innebär också kuratorsmöten vid andra skolenheter.

Elevhälsan berättar att de har elevhälsomöten med mentorerna på tisdagar och fredagar varje vecka och att speciallärare och specialpedagog alternerar sitt deltagande vid dessa möten varannan gång. Elevhälsomöten med mentorer sker på tisdags- och fredagsmöten. På fredagar deltar även studie- och yrkesvägledare som samarbetar mest med specialpedagogen. Varannan vecka planerar och träffas elevhälsan för att prata om elevhälsans uppdrag. På dessa möten ska elevhälsans arbetsbelastning och svårare elevärenden diskuteras, men de har inte haft så många sådana möten uppger elevhälsan. Elevhälsan får individuella ärenden på fredagar som fördelas till elevhälsans personal av rektor. Fredagsmötet varar i en timma och tiden för enskilda ärenden räcker inte till enligt elevhälsan.

Elevhälsan uppger vid intervju att de arbetar förebyggande och hälsofrämjande genom att de skickar hem välkomstbrev till alla kommande elever inför skolstart. Brevet innehåller ett frågeformulär om hur eleven upplevt sin tid i grundskolan och om eleven har fått hjälp och stöd i skolan tidigare, tillägger elevhälsan. Elevhälsan berättar att de sedan fördelar eleverna i årskurs 1 mellan sig och genomför sedan en kort intervju med respektive elev för att ta reda på om den eleven har behov av hjälp av elevhälsans kompetenser. Vid samtalet brukar elevhälsan fråga eleven om det är ok att de tar upp en kontakt med elevens tidigare skola eftersom elevhälsan upplever att överlämningen från grundskolan inte alltid fungerar så bra. Elevhälsan berättar att de bjuder in

organisationen Non Smoking Generation som pratar kring rökning för eleverna i årskurs 1 där även en film visas. Elevhälsan uppger också att de på förekommen anledning tillsammans med GR har formulerat ett brev om att skolan är en rökfri plats som skickas hem upprepade gånger till vårdnadshavare till elever som röker på skolan. Specialpedagogen berättar att hen tillsammans med SYV går ut i årskurs 1 och pratar om kurssystemet i gymnasieskolan och informerar vid detta tillfälle även om studieteknik och vad en examen innebär. Elevhälsan berättar avslutningsvis att de är ute i god tid i klasserna och pratar om nolltolerans mot droger, kränkande behandling och att alla elever ska vara schysta emot varandra men uppger inte i vilken omfattning detta sker.

Rektorn uppger vid intervju att elevhälsan består av alla kompetenser förutom psykolog som inte är anställd vid enheten. Rektorn tillägger att psykologens roll är mer av konsultativ art för övriga elevhälsan och har inte tid med för många elevärenden. Rektorn berättar vidare att elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete finns i den mån som elevhälsan hinner med detta. Rektorn tillägger att elevhälsan vid tiden för tillsynen försöker hinna med befintliga elever som behöver stöd. Rektorn berättar att elevhälsan har ambitioner men att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete inte är tillräckligt. Det förebyggande arbete som elevhälsan gör är en anti-rökkampanj tillägger rektorn. Rektorn uppger att elevhälsans situation, att den inte hinner med att arbeta tillräckligt hälsofrämjande och förebyggande, har pågått så länge han har varit rektor på skolan, 10 år. Rektorn berättar att han påpekat flera gånger för huvudmannen och även för elevhälsan i stadsdelen att elevhälsan vid skolenheten bara hinner arbeta behovsinriktat. Rektorn har försökt att förtydliga elevhälsans uppdrag utan resultat.

Lärarna som undervisar på samhällsvetenskapsprogrammet och preparandutbildningen uppger vid intervju att de inte tror att elevhälsan vid tiden för tillsynen hinner arbeta så mycket förebyggande eftersom de är hårt belastade. Lärarna tillägger att elevhälsan försöker göra så gott de kan men mycket är akut och elevhälsan har mycket arbete vid fredagsmötena med lärarna som oftast forceras igenom. Lärarna berättar att elevhälsan har hälsosamtal med eleverna och håller i antirök- och hiv-kampanj på skolan. Lärarna uppger att de i samband med föreläsningen om non-smoking fick material till eleverna både att ha före och efter filmen som visades.

Lärarna som undervisar på estetiska programmet uppger vid intervju att elevhälsan är ute i klasserna i årskurs 1 och berättar om sitt arbete för eleverna. Alla elever vid skolenheten får sedan ett hälsosamtal tillägger lärarna. Lärarna berättar också att elevhälsan arbetar förebyggande med organisationen Non-

smoking generation som håller föreläsning med uppföljande lektioner för eleverna.

Eleverna på samhällsvetenskapsprogrammet uppger vid intervju att de får gå från Katrinelundsgymnasiet där deras undervisning bedrivs till Munkebacksgymnasiets lokaler om eleverna vill träffa elevhälsan. Eleverna tillägger att de sett elevhälsan någon enstaka gång på Katrinelundsgymnasiet och de uppger att de inte vet hur skolans specialpedagog ser ut. Om något akut inträffar så kan eleverna gå till någon på Katrinelundsgymnasiet berättar eleverna.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att elevhälsan inte används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det framkommer att ett visst arbete, såsom exempelvis föreläsningar om rökning samt information om kränkande behandling görs, men både rektorn och vissa av lärarna är eniga om att elevhälsan inte hinner arbeta tillräckligt mycket förebyggande och hälsofrämjande. Det beror på att de har fullt upp med att arbeta med de elevbehov som löpande uppstår under pågående läsår. Både kuratorn och psykologen är främst inriktade på åtgärdande arbete för redan uppkomna behov snarare än att vara delaktiga i något förebyggande och hälsofrämjande arbete för eleverna på skolenheten.

Skolbiblioteket

Rättslig reglering

Eleverna ska, enligt skollagen, ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek. Med skolbibliotek brukar enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s.284) avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Regeringen ansåg att skolbiblioteket spelar en så viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildningen att det är motiverat med en egen bestämmelse i skollagen.

Skolinspektionens utredning

Lärarna som undervisar på estetiska programmet uppger vid intervju att eleverna har tillgång till Burgårdens bibliotek men att det mer känns som att det är Burgårdens bibliotek. Lärarna berättar att de aldrig varit där tillsammans

med eleverna eller träffat någon bibliotekarie. Lärarna tillägger att de inte vet om biblioteket är bra men att de själva använder sig av egen litteratur som fungerar i undervisningen. Lärarna berättar att de i sina roller som mentorer har skickat elever till läxhjälpen där, men inte till själva biblioteket. Lärarna berättar att eleverna lånar böcker på biblioteket när de får välja fritt inom ett ämne i skolan.

Lärarna som undervisar på samhällsvetenskapsprogrammet och preparandutbildningen uppger vid intervju att det finns ett fint bibliotek som skolan har tillgång till men att de inte har kommit dit med eleverna än. Lärarna som undervisar eleverna på preparandutbildningen har tillsammans med dessa elever fått en visning av biblioteket av bibliotekarien. Övriga lärare har inte använt biblioteket berättar de. Eleverna som går på samhällsvetenskapsprogrammet har endast lånat böcker på egen hand tillägger lärarna.

Rektorn uppger vid intervju att Munkebacksgymnasiet 2 har ett samarbetsavtal med Burgårdens bibliotek om att få tillgång till biblioteket men medger att biblioteket nyttjas dåligt av eleverna på Munkebacksgymnasiet 2.

Eleverna på estetiska programmet inriktning media uppger vid intervju att de inte alls använder skolbiblioteket på Burgårdens gymnasieskola i sin undervisning. Eleverna berättar att de varit där en gång när de skulle låna bok i ämnet svenska. Eleverna tillägger att de kan gå till biblioteket och låna om de vill och att det finns läxhjälp på tisdagar och torsdagar där.

Eleverna på samhällsvetenskapsprogrammet uppger vid intervju att de inte heller använder skolbiblioteket i undervisningen men tillägger att lärarna brukar påminna dem om att det är bra att läsa. Eleverna lånar böcker någon gång berättar de. Eleverna uppger att de har alla kursböcker digitalt i datorn.

Eleverna på preparandutbildningen uppger vid intervju att de lånat böcker i ämnet svenska vid något tillfälle i Katrinelundsgymnasiets skolbibliotek. Eleverna tillägger att de inte använder så mycket böcker från biblioteket i undervisningen eftersom de har böcker i datorn.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att skolenheten har ett samarbetsavtal med Burgårdens skolbibliotek i närheten av Munkebacksgymnasiet 2 men att det inte används i undervisningen i någon större utsträckning vilket intygas av såväl rektor, lärare och elever. Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteket inte används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling tillräckligt. Skolinspektionen ser det som extra anmärkningsvärt eftersom

skolan bedriver undervisning på två högskoleförberedande program; estetiska programmet och samhällsvetenskapliga programmet som syftar till att eleverna under gymnasietiden ska rustas för att fortsätta studera vidare på exempelvis högskola/universitet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommun uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
-

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska tillsammans med personalen följa upp och dokumentera skolenhetens kunskapsresultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen.
- Det som framkommer vid uppföljningen ska analyseras. Utifrån analysen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektorn ska också planera för och se till att åtgärderna genomförs.
- Rektorn ska se till att uppföljning, beslut om åtgärder och planering för att genomföra dessa dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolenhetens systematiska kvalitetsarbete

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Skollagen anger också att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvar för skolans resultat.

Skolinspektionens utredning

Inför Skolinspektionens tillsyn av Munkebacksgymnasiet 2 har huvudmannen skickat in "Augustirapport 2015" och "Verksamhetsplan 2015" avseende det systematiska kvalitetsarbetet vid Munkebacksgymnasiet.

Munkebacksgymnasiet består av två skolenheter, Munkebacksgymnasiet 1 och Munkebacksgymnasiet 2 och i ovanstående dokument går det inte tydligt urskilja vilka resultat, uppföljningar eller utvecklingsåtgärder som specifikt kan härledas till skolenheten Munkebacksgymnasiet 2. I "Augustirapport 2015" redovisas genomströmningen av elever som går på preparandutbildningen men i övrigt redovisas inga resultat för denna utbildning. I "Augustirapport 2015" görs även en sammanställning över Munkebacksgymnasiets andel elever

som exempelvis får gymnasieexamen och vilka betygssnitt eleverna har på de nationella programmen.

Lärarna som undervisar på samhällsvetenskapsprogrammet och preparandutbildningen uppger vid intervju att det inte finns något årshjul som handlar om det systematiska kvalitetsarbetet på skolenheten men att det finns ett årshjul som handlar om psykisk och fysisk arbetsmiljö i samarbete med den lokala samverkansgruppen. Lärarna berättar att de har tagit fram goda pedagogiska exempel för att bredda personalens kompetens men att det saknas systematik i det arbetet. När det gäller skolans utvecklingsåtgärder för läsåret 2013/2014 berättar lärarna att de bestod av utvecklingen av skolans antimobbingsplan men lärarna tillägger att de inte är helt säkra på om det gjordes vid tidpunkten. Lärarna uppger att de inte varit med och utvärderat utvecklingsåtgärderna för läsåret 2013/2014 utan att de har fått en färdig presentation av rektorn. Lärarna berättar att de sedan har blivit tillfrågade om sin åsikt om de färdiga resultaten. Inför läsåret 2014/2015 har skolan arbetat med att implementera bedömningsmatriser, formativ bedömning och elevernas närvaro/frånvaro berättar lärarna. Lärarna berättar att skolans förstelärare har fått ett omfattande uppdrag av rektorn att öka skolans måluppfyllelse och höja kvaliteten. Lärarna berättar att de fick ta del av informationen om skolans resultat läsåret 2014/2015 via skolans veckoblad där en sammanställning gjorts över elever vid skolenheten som tagit examen. Lärarna tillägger att elevernas närvaro i skolan har ökat sedan nya hårdare interna regler införts under läsåret. I samband med en arbetsplatsträff (APT) i augusti 2015 fick lärarna sedan rektorns presentation och analys av resultaten för läsåret 2014/2015, en utvärdering som lärarna inte varit involverad i alls berättar lärarna. Lärarna berättar att enligt rektorn var orsaken till skolans positiva resultat införandet av bedömningsmatriser och att skolans insatser varit lyckade.

Rektorn uppger vid intervju att han inte är helt säker på om Munkebacksgymnasiet 1 och 2 åtskiljs i skolans statistik. Rektorn tillägger att det inte är så viktigt att särskilja Munkebacksgymnasiet 1 och 2 eftersom skolan är så liten. Rektorn förtydligar genom att berätta att Munkebacksgymnasiet 1 och 2 åtskiljs i ekonomiska sammanhang, när nationella prov beställs, när Skolinspektionen tillsynar samt i statistiken. Rektorn tillägger att till vardags är Munkebacksgymnasiet en skola där personalen är anställda på Munkebacksgymnasiet. Det har vid tidpunkten för tillsynen inte gjorts någon uppdelning av lärartjänsterna men det är på gång berättar rektorn och tillägger att han inte kan styra Munkebacksgymnasiet 2 utan att ta hänsyn till Munkebacksgymnasiet 1. Rektorn berättar att utbildningsförvaltningens avdelning för underlag och analys gör en sammanställning av skolenhetens

betygsresultat åt rektorn. Rektorn får också en analys av enhetens resultat i redovisningsprogrammet GERDA. Rektorn berättar att han sedan använder sig av ovanstående information i sitt systematiska kvalitetsarbete tillsammans med personal- och elevenkäter som genomförs på skolenheten. Rektorn berättar att Göteborgs kommun har tagit fram ett årshjul som skolan ska följa och tillägger att rektorn kommer att använda det. Rektorn kommer också att genomföra en fysisk arbetsmiljörond och sedan en psykosocial rond i mars på skolenheten. I den lokala samverkansgruppen (LSG) medverkar fackliga representanter som tillsammans med rektor tittar på resultaten från elevenkäten och personalenkäten som sedan presenteras av rektor för lärarna vid efterföljande APT. Rektorn berättar att lärarna får tycka till som hastigast i augusti i samband med presentationen och rektorn är medveten om att det inte är så genomgående som det borde vara. Rektorn uppger att skolans aktuella utvecklingsåtgärder står i verksamhetsplanen som förankrats med fackliga representanter. Åtgärder har slagits fast i LSG och sedan har personalen haft diskussion i arbetslag och ämneslag där lärarna varit delaktiga, tillägger rektorn. Rektorn har till Skolinspektionen inte redovisat någon dokumentation från dessa diskussioner.

Lärarna som undervisar på det estetiska programmet uppger vid intervju att de inte är helt säkra på skolenhetens utvecklingsområden detta läsår men att de kan vara vikande elevunderlag, dåliga elevresultat, närvaron och hur musikinriktningen stämmer överens med övriga skolan. Lärarna berättar att de under skolans kickoffveckor i början av höstterminen tittar på saker som behöver förbättras. Lärarna tillägger att det ska finnas dokumenterat på blädderblock och att det borde finnas ihoprullat någonstans. Lärarna uppger också att de inte riktigt analyserat tidigare läsårs utvecklingsområden i tillräcklig omfattning eftersom det varit rektorsbyten. Lärarna upplever att skolan har blivit bruten i två delar sedan samhällsvetenskapsprogrammet flyttades till Katrinelundsgymnasiets lokaler. Lärarna tillägger att även när verksamheten ska analyseras ser lärarna inte till hela verksamheten utan bara till sin del.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att det inte finns något dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete som enbart avser Munkebäcksgymnasiet 2. Den sammanställning av kvalitetsarbete som Skolinspektionen tagit del av avser Munkebäcksgymnasiet som helhet där såväl Munkebäcksgymnasiet 1 och 2 ingår. Rektorn bekräftar vid intervju att han inte är helt säker på om Munkebäcksgymnasiet 1 och 2 åtskiljs i Munkebäcksgymnasiets statistik. Utredningen visar att skolans lärare, övrig personal och elever inte deltar aktivt

i det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå i tillräcklig omfattning. Lärarna på Munkebacksgymnasiet 2 deltar inte i analysarbetet av skolans utvecklingsåtgärder utan får ta del av rektorns färdiga analys först i efterhand. Rektorn uppger att han genomför en analys av personal- och elevenkäter i den lokala samverkansgruppen (LSG) där fackliga representanter är närvarande men detta analysarbete är inte tillräckligt konstaterar Skolinspektionen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Munkebacksgymnasiet 2 har ett årshjul kring fysisk och psykisk arbetsmiljö men i detta årshjul ingår inte skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Utredningen visar att avsaknaden av dokumenterad uppföljning av skolans resultat på enhetsnivå i relation till de nationella målen medför att en genomgripande analys och upprättande av anpassade utvecklingsåtgärder till skolans behov är svår att genomföra.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommun uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Beslut

2016-03-07
35 (38)

Dnr 43 - 2015:6075

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg
Avdelningschef

Anders Bengtsson
Utredare/Föredragande

Hur man överklagar, se bilaga 3

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Munkebacksgymnasiet 2

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Munkebäcksgymnasiet 2

Munkebäcksgymnasiet tillhör gymnasieområde Skånegatan i Göteborgs kommun och var fram till och med läsåret 2010/2011 en skolenhet. År 2011 genomfördes en omorganisation och Munkebäcksgymnasiet delades upp i två enheter, Munkebäcksgymnasiet 1 och 2 där varje enhet har sin egen rektor. Detta beslut innefattar verksamheten på Munkebäcksgymnasiet 2. Munkebäcksgymnasiet 2 delar lokaler med Munkebäcksgymnasiet 1 och med Bernadottegymnasiet och har även delar av sin undervisning på Katrinelundsgymnasiet (samhällsvetenskapsprogrammet och preparandutbildningen) samt i lokaler vid Brewhouse (estetiska programmet inriktning musik). Munkebäcksgymnasiet 2 har tillgång till biblioteket på Burgårdens Utbildningscentrum. Munkebäcksgymnasiet 2 erbjuder utbildning inom två nationella program och ett introduktionsprogram. De nationella programmen är estetiska programmet med inriktning media och inriktning musik samt samhällsvetenskapsprogrammet. Introduktionsprogrammet är preparandutbildning. Vid tillsynsbesöket går det 193 elever på estetiska programmet, 60 elever på samhällsvetenskapsprogrammet och 32 elever på preparandutbildningen.

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.